

Innehåll

REKTORS HÄLSNING	1
KONTAKTUPPGIFTER	1
PERSONALEN LÄSÅRET 2014-2015	2
KURSBRICKA LÄSÅRET 2014-2015	5
VI7-KURSBRICKA LÄSÅRET 14-15	6
PERIODINDELNING OCH LOVDAGAR 14-15	7
LÄSÅRETS VIKTIGA DAGAR	8
STUDIER OCH UNDERVISNING	8
TENTAMEN	8
OMTAGNINGS- OCH HÖJNINGSTILLFÄLLEN	9
VITSORD OCH BEDÖMNING	10
FUSK	11
STUDIER VID ANDRA LÄROINRÄTTNINGAR	11
UVEN	11
ORDNINGSREGLER FÖR VASA SVENSKA AFTONLÄROVERK	12
ATT BLI STUDENT FRÅN AFTIS	13
STUDENTEXAMEN	13
<i>Läs- och skrivsvårigheter inför studentskrivningarna</i>	14
STUDENTEXAMENS DAGAR LÄSÅRET 2014-2015	16
ÄMNESDEL	18
MODERSMÅLET	18
FINSKA, A-LÄROKURS	20
FINSKA, B-LÄROKURS	21
ENGELSKA	22
MATEMATIK, KORT	24
MATEMATIK, LÅNG	25
HISTORIA	27
SAMHÄLLSLÄRA	28
EVANGELISK-LUTHERSK RELIGION	28
LIVSÅSKÅDNINGNINGSKUNSKAP	29
FILOSOFI	30
BIOLOGI	31
GEOGRAFI	32
KEMI	33
FYSIK	34
PSYKOLOGI	36
HÄLSOKUNSKAP	37
STUDERANDE SOM INLETT SINA GYMNASIESTUDIER FÖRE 18 ÅR FYLDA	39
GYMNASTIK	39
MUSIK	39
BILDKONST	40
MINA EGNA ANTECKNINGAR	41

REKTORS HÄLSNING

Välkommen till Aftis i Vasa.

Vasa svenska aftonläroverk är det finlandssvenska vuxengymnasiet som erbjuder de studerande flexibla studier per distans, med möjlighet till närstudier.

Denna studieguide innehåller mycket viktig information som Du har nytta av under hela läsåret. Informationen finns också på skolans hemsida. Lärarna och skolans studiesekreterare svarar på alla dina frågor och hjälper Dig att komma igång med studierna.

Fråga gärna så får du hjälp!

Jag önskar er alla ett gott läsår på Aftis 2014 – 2015.

Anne Levonen

rektor

KONTAKTUPPGIFTER

Skolans namn:	Vasa svenska aftonläroverk
Adress:	Kyrkoesplanaden 27 65100 VASA
Internet:	www.aftis.net
Fax:	06-325 3482
E-post:	fornamn.efternamn@vaasa.fi
Fronter:	http://fronter.com/bilda

PERSONALEN LÄSÅRET 2014-2015

telefon: lärarnas arbetsrum (06) 325 3488, personalens kafferum (06) 06 325 3483

		Tfn skolan/mobil
Rektor	Anne Levonen	325 3480 / 040-5666301
Biträdande rektor	Tomas Brännkärr	325 3487 / 040-3522487
Studiesekreterare /studiehandledare	Ann-Caroline Björkholm	325 3481 / 040-3566468
Vaktmästare	Börje Ström	040-5040430

Lärare:	Ämne:	Tfn
Tom Ahlberg	maK, maL, fy, ke	050-5967712
Ralf Andtbacka	mo	050-5417386
Marita Backlund	mo (kombi)	040-1824836
Tomas Brännkärr	hi, sl (tj.ledig)	040-3522487
Anna Brännström	fi (P1-P2)	050-3612190
Kim-Erik Berts	fil	050-5430611
Mathias Eklund	hk	0500-338474
Annika Lindgrén	re, ps	050-5983014
Åsa Löf	fi (P3-P5)	050-5004175
Nina Nykvist	en	050-5364096
Carita Orre	fi (kombi)	050-5163144
Anki Sandvik	bi, ge, hk	050-3093090
Sami Siekkinen	h, sl	040-1794853
Karin Skjäl	mo (kombi)	050-3596269

Vänligen kontakta lärarna i första hand per e-post, e-post: fornamn.efternamn@vaasa.fi

Mottagningstider

Rektorn och studiesekreteraren är anträffbara dagtid samt en kväll i veckan. Närmare information finns på läsordningen för ifrågavarande period. Vid frågor rörande studier kan man kontakta studiesekreteraren.

Allmän information

Vid Vasa svenska aftonläroverk kan Du studera med siktet inställt på avgångsbetyg från vuxengymnasiet och studentexamen eller studera enskilda ämnen enligt intresse. För Dig som har utbildning sedan tidigare finns alternativa tillvägagångssätt att bli student. Aftis är klasslöst, vilket betyder att

Du väljer Din egen studietakt beroende på tid, motivation och målsättning. Läsåret är indelat i fem perioder, var och en med en ny läsordning. Arbetsåret varar från 18.8.2014 till 30.5.2015.

Aftis har samarbete med andra stadiets skolor i nejden, såsom Yrkesakademin i Österbotten, Vasa yrkesinstitut och Fria kristliga folkhögskolan. Detta samarbete medför att studerande vid yrkesläroanstalterna kan avlägga en kombiexamen som består av både en yrkesexamen och en studentexamen. Aftis samarbetar även med Vasa Arbis kring undervisning i korta språk, t.ex. ryska, italienska och spanska. Dessutom samarbetar Aftis med andra gymnasier runt om i landet.

Anmäl om längre tids sjukdom och förhinder direkt till ämnesläraren eller till skolans kansli tfn 06-325 3481. Om du avbryter dina studier, vänligen meddela studiesekreteraren.

Anmälan och avgifter

Man kan inleda sina studier vid Aftis vid alla periodskiften. Som ny studerande anmäler du dig till skolan genom att fylla i en blankett på kansli. Ta med dig kopior på tidigare betyg. Information om kansliets tider finns i Fronter och på hemsidan. Studiesekreteraren hjälper Dig med allt som rör studieplanering, Fronter, ämnes- och kursval, fortsatt utbildning och liknande. Kom gärna överens om en tid i förväg.

När du anmäler dig som studerande är det mycket viktig att du anmäler dig till rätt kategori.

- heltidsstuderande, siktar på avgångsbetyg och studentexamensbetyg, och som inte är inskriven vid någon annan skola, studerar gratis.
- ämnesstuderande, läser enskilda kurser i olika ämne och siktar kanske på att avlägga något enskilt studentexamensprov eller kompletterar/höjer sitt avgångsbetyg, betalar kursavgift (40 €/kurs) och eventuellt också en inskrivningsavgift (40€).
- kombistuderande är ämnesstuderande vid Aftis. Vi samarbetar med YA, VYI och FKF gällande dubbelexamen. De studerande läser minst 24 gymnasiekurser som erbjuds de studerande på olika sätt vid de olika skolorna. Kombistuderande betalar sina kursavgifter själva.
- privatelever är utomstående personer som tenterar kurser i modersmål, finska, engelska eller matematik i annan period än när kursen finns på kursbrickan. En kurs kostar 185 euro och som privatelev har man en period på sig att slutföra kursen, om inte annat överenskommes med läraren.

Anmälningsblankett för nya studerande finns att skriva ut på skolans hemsida, www.aftis.net.

Översikt av obligatoriska och fördjupade kurser som erbjuds

Modersmål	1	2	3	4	5					
Finska A-lärokurs	1	2	3	4	5	6				
Finska B-lärokurs	1	2	3	4	5					
Engelska	1	2	3	4	5	6				
Matematik, kort	1	2	3	4	5	6				
Matematik, lång	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Historia	1	2	3	4F	5F					
Samhällslära	1	2F	3F	4F						
Religion	1	2F	3F	4F	5F					
Livsåskådning	1	2F	3F							
Filosofi	1	2F	3F	4F						
Biologi	1	2	3F	4F	5F					
Geografi	1	2F	3F	4F						
Kemi	1	2F	3F	4F	5F					
Fysik	1	2F	3F	4F	5F	6F	7F	8F		
Hälsokunskap	1F	2F	3F							
Psykologi	1F	2F	3F	4F	5F					

obligatoriska kurser

fördjupade kurser

Antalet obligatoriska kurser är 34 för dem som läser kort matematik och 38 för dem som valt lång matematik. För gymnasiets avgångsbetyg krävs minst 44 kurser. Studerande som inleder sina gymnasiestudier innan de fyllt 18 läser 48 kurser, av vilka 1-2 kurser är musik eller bildkonst eller en av vardera samt 1 gymnastik och 1 hälsokunskap.

En del av de ovan nämnda kurserna erbjuds endast vartannat år.

OBS!

Vuxengymnasiets MO 5 (P2) motsvarar daggymnasiets MO 6 (Textens makt); MO 4 (P5) motsvarar daggymnasiets MO 5 (Moderna texter). Vuxengymnasiets MO 6 är fördjupad och motsvarar daggymnasiets MO 4 (Texter i Norden). Vuxengymnasiets HI2 motsvarar daggymnasiets HI3 (Internationella relationer) och vuxengymnasiets HI3 motsvarar daggymnasiets HI4 (Vändpunkter i Finlands historia).

KURSBRICKA LÄSÅRET 2014-2015

		Obligatoriska ämnen för avgångsbetyg												Valfria ämnen			
Ämne		MODERSMÅL	FINSKA lång	FINSKA medellång	ENGELSKA	MATEMATIK kort	MATEMATIK lång	HISTORIA	SAMHÄLLSLÄRA	RELIGION	FILOSOFI	BIOLOGI	GEOGRAFI	KEMI	FYSIK	PSYKOLOGI	HÄLSOKUNSKAP
Period I 18.8 -2.10	1	1		2			3			1					1		
	2		4		4	4							4F			3F	
	3											5F		6F			
Period II 20.10- 27.11	1		1		1	1	4						1	1	2F		
	2		5		5			2								4F	
	3	5										4F					
Period III 8.12-5.2	1	2		3	2						1			3F			
	2		6		6	5	6		2F	4F							3F
Period IV 16.2-2.4	1		2		3	2						1			3F	1F	
	2	3					8	3			2F						
Period V 13.4-30.5	1		3			3			1						4F		
	2	4				6	10										
Skrivplan		V3	H3		H3	H3						V	H				H

Vissa kurser alternerar – därför finns enbart de kurser som erbjuds under läsåret 2014-2015 med på kursbrickan ovan. Kurser med fet stil finns också på Vi7-kursbrickan.

VI7-KURSBRICKA LÄSÅRET 14-15

Kurserna är avsedda för heltidsstuderande. Vill du gå en Vi7-kurs bör du anmäla dig till kansli i god tid innan deadline.

Skola/Datum	Deadline 14.8. Start 18.8.	Deadline 25.9. Start 29.9.	Deadline 6.11. Start 10.11.	Deadline 8.1. Start 12.1.	Deadline 5.3. Start 9.3.	Deadline 16.4. Start 20.4.
Vörå samgymnasium			KE6 ----- 10.11 kl 9.00 HÅ4 10.11 kl 10.00	-----> FR rep 12.1 kl 9.00 TY rep 12.1 kl 10.00		
Korsholms gymnasium		FI4 29.9 kl 9.00 LK1 29.8 kl 10.00 MU4 ----- 29.9 kl. 11.00	-----	SH2 ----- 12.1 kl.11.00 ----->	-----	----->
Vasa gymnasium	GE4 18.8 kl 9.00		HÅ3 10.11 kl 11.00 RE4 10.11 kl 13.00	FI2 12.1 kl 12.00		
Vasa svenska aftonläroverk	PS3 18.8 kl 10.00 BI5 18.8. kl.11.00	PS4 29.9 kl 13.00 BI4 29.9 kl. 14.00				
Vasa övningsskola	FI3 18.8 kl 13.00	HI6 30.9 kl 9.00	CASIO Kursstart meddelas senare	ENA10 14.1 kl 13.00 KO3 12.1 kl 14.00	-----	----->
Gymnasiet i Petalax	PS5 18.8 kl. 14.00			SL4 13.1 kl. 9.00 HI5 13.1 kl 10.00 RE5 13.1. kl.11.00		
Närpes gymnasium	TI-NSpire CAS --- 26.8. (videokonferens, tisdagar)	----- MO10 - "Från bok till film" (7 veckor) 30.9 kl 14.00	----->	BI6 13.1. kl 12.00		
Kristinestads gymnasium		BI3 ----- 30.9 kl 13.00	-----> Ke X(8) 10.11 kl 14.00	HÅ2 13.1 kl 13.00	SL3 9.3 kl 9.00 MO9 ----- 9.3 kl 10.00	-----> ----->

PERIODINDELNING OCH LOVDAGAR 14-15

Vecka			Må	Ti	On	To	Fr	Lö
33	11.8.	-	15.8.					
34	18.8.	-	22.8.	1	2	3	4	5
35	25.8.	-	29.8.	6	7	8	9	10
36	1.9.	-	5.9.	11	12	13	14	15
37	8.9.	-	12.9.	16	17	18	19	20
38	15.9.	-	19.9.	21	22	23	24	25
39	22.9.	-	26.9.	26	27	28	29	30
40	29.9.	-	3.10.	31	32	33	34	
41	6.10.	-	10.10.					
42	13.10.	-	17.10.	höst	höst	höst	höst	höst
43	20.10.	-	24.10.	35	36	37	38	39
44	27.10.	-	31.10.	40	41	42	43	44
45	3.11.	-	7.11.	45	46	47	48	49
46	10.11.	-	14.11.	50	51	52	53	54
47	17.11.	-	21.11.	55	56	57	58	59
48	24.11.	-	28.11.	60	61	62	63	
49	1.12.	-	5.12.					
50	8.12.	-	13.12.	64	65	66	67	68
51	15.12.	-	19.12.	69	70	71	72	73
2	5.1.	-	9.1.	lov	trettond.	74	75	76
3	12.1.	-	16.1.	77	78	79	80	81
4	19.1.	-	23.1.	82	83	84	85	86
5	26.1.	-	30.1.	87	88	89	90	91
6	2.2.	-	6.2.	92	93	94	95	
7	9.2.	-	13.2.					
8	16.2.	-	20.2.	96	97	98	99	100
9	23.2.	-	27.2.	sport	sport	sport	sport	sport
10	2.3.	-	6.3.	101	102	103	104	105
11	9.3.	-	13.3.	106	107	108	109	110
12	16.3.	-	20.3.	111	112	113	114	115
13	23.3.	-	27.3.	116	117	118	119	120
14	30.3.	-	3.4.	121	122	123	124	
15	6.4.	-	10.4.					
16	13.4.	-	17.4.	125	126	127	128	129
17	20.4.	-	24.4.	130	131	132	133	134
18	27.4.	-	1.5.	135	136	137	valborg	1. maj
19	4.5.	-	8.5.	138	139	140	141	142
20	11.5.	-	15.5.	143	144	145	krhfd	146
21	18.5.	-	22.5.	147	148	149	150	151
22	25.5.	-	30.5.	152	153	154	155	156

LÄSÅRETS VIKTIGA DAGAR

Period 1	18.8. – 2.10.2014
Period 2	20.10 – 27.11.2014
Period 3	8.12. – 5.2.2015
Period 4	16.2 – 2.4.2015
Period 5	13.4. – 31.5.2015

Höstlov 13.10 – 17.10.

Höstens studentdimission 5.12.

Jullov 20.12- 6.1.

Sportlov 23.2 – 27.2.

Påsklov 3.4 - 6.4

Inga närstudietillfällen på skärtorsdag 2.4.

Inga närstudietillfällen på valborgsmässoafton 30.4.

Kristi himmelfärdsdag 14.5.

STUDIER OCH UNDERVISNING

Alla som studerar vid Aftis får tillträde till lärplattformen Fronter. Användarnamn och lösenord fås från kansli vid anmälningen. Inför varje ny periodstart får alla studerande information om perioden via Fronter. Informationen omfattar schema, förteckning över kurslitteratur samt kontaktuppgifter till läraren. För att delta i en kurs bör man anmäla sig till kurserna via Fronter före kursstart eller direkt till läraren. Alla studerande får handledning i användandet av Fronter av studiesekreteraren eller ämnesläraren.

Distansstudierna bygger till största del på självstudier. Varje kurs har ett frivilligt närstudietillfälle i veckan (måndag-torsdag). Man tillägnar sig kursmaterialet och gör anvisade uppgifter inom utsatt tid. Det är på den studerandes ansvar att själv fråga efter hjälp och handledning om man behöver och det lönar sig att ha en dialog med läraren under kursens gång. **Läraren har ingen skyldighet att läsa och bedöma inlämnade uppgifter efter deadline eller avslutad kurs. Detta betyder att du bör lämna in uppgifter i tid och tenta vid kursens tentamenstillfälle.**

TENTAMEN

Kursens inlämningsuppgifter bör vara inlämnade i tid för att du ska ha rätt att tentera kursen. Kursen avslutas vanligen med en tentamen. Tentamen ordnas i Vasa, men man kan även tentera på sin hemort om man kommer överens med en skola om övervakning. Eller skriva kursprovet som en distanstent, hemma vid egen dator.

Vid varje kursstart och i Fronter meddelas om datum för den avslutade kurstenten. Har man inte möjlighet att delta vid tentamenstillfället (p.g.a. vägande skäl) bör man i god tid före diskutera med läraren för att ha rätt att tentera kursen vid något av de tre därpå följande tillfällena. Uteblir man från tentamenstillfället utan giltig orsak har man förbrukat sin tentamensrätt.

Då du som distansstuderande vill skriva ett prov på din hemort gäller följande regler:

1. Kontakta en skola på hemorten och kom överens med en kontaktperson (lärare, rektor eller kanslipersonal) om en tentdag. Vi rekommenderar å det bestämdaste att du skriver prov då skolan på hemorten har allmän tentdag, t.ex. under en provvecka.
2. Kontrollera om skolan vill ta emot provet per e-post, post eller fax.
3. Meddela din lärare på Vasa svenska aftonläroverk när du skall skriva provet, vem din kontaktperson är och på vilken adress eller vilket nummer provet skall skickas.
4. Ta med ett frankerat kuvert till provtillfället så att provet kan returneras till Vasa svenska aftonläroverk per post.

Distanstent

Du har också möjlighet att skriva tenten hemma vid datorn, som en s.k. distanstent. I början av kursen ger läraren förslag på tre tidpunkter när distanstenten kan skrivas och den studerande meddelar läraren vilken av tidpunkterna som passar. När distanstenten närmar sig sänder den studerande ett e-postmeddelande till läraren för att meddela att han eller hon är redo. Läraren sänder då distanstenten per e-post till den studerande som då har två timmar på sig att skriva provet. Man förbereder sig inför en distanstent precis som inför ett vanligt kursprov och distanstenten kan bestå av tillämpade frågor, essäuppgifter eller muntliga uppgifter. T.ex. kan läraren ringa upp den studerande för att få en muntlig förklaring eller förtydligande. Senast när provtiden har gått sänder den studerande sina svar till läraren. En distanstent kan också delvis eller helt avläggas i Fronter.

Alla frågor som rör kurstenter besvaras av ämnesläraren.

OMTAGNINGS- OCH HÖJNINGSTILLFÄLLEN

Kursens inlämningsuppgifter bör vara inlämnade i tid för att du ska ha rätt att tentera kursen.

Om du blir underkänd i en kurs kan du ta om kursprovet på omtagningstillfället efter kursens slut. Du anmäler dig via Fronter senast kl. 16.00 måndagen före omtagningstillfället. Vid omtagningstillfället skriver man även provet om man varit sjukanmäld vid det ordinarie provtillfället.

Höjningstillfällena som är insatta är främst reserverade för obedömda kurser och höjning av godkända vitsord från föregående period. Detta tillfälle bör alltid föregås av en diskussion med ämnesläraren. En godkänd kurs får höjas en gång. Anmäl dig via Fronter senast kl. 16.00 fredagen före tenttillfället.

Anmäler du dig till en tentamen och inte meddelar om din frånvaro har du förbrukat din tentamensrätt för kursen. Du meddelar om din frånvaro till den berörda ämnesläraren. Denna frånvaro bör dessutom ha vägande orsaker.

Vid alla tenttillfällen kan högst två tenter avläggas. Anteckna i din anmälan om du p.g.a. läs- och skrivsvårigheter eller liknande behöver extra tid vid tenttillfället.

Omtagnings- och höjningstillfällena hålls i skolan klockan 17.00 (till 19).

	Tentens datum	Anmälningsskolorna i Fronter	
	kl. 17.00	öppnas kl. 8.00	stängs kl. 16.00
omtagningstillfälle P1	Onsdag 29.10.	20.10.	27.10.
höjningstillfälle P1	Tisdag 4.11.	20.10.	31.10.
omtagningstillfälle P2	Onsdag 17.12.	8.12.	15.12.
höjningstillfälle P2	Tisdag 13.1.	8.12.	9.1.
omtagningstillfälle P3	Onsdag 4.3.	16.2.	2.3.
höjningstillfälle P3	Tisdag 10.3.	16.2.	6.3.
omtagningstillfälle P4	Onsdag 22.4.	13.4.	20.4.
höjningstillfälle P4	Tisdag 28.4.	13.4.	24.4.
Omtagning/ höjningstillfälle P5	Onsdag 10.6.	3.6.	8.6.

VITSORD OCH BEDÖMNING

Lärarna strävar efter att bedöma kurserna så mångsidigt som möjligt. Kursvitsordet påverkas förutom av kursprovet även av inlämningsuppgifter och aktivt deltagande i Fronter.

För varje kurs får du ett vitsord. Vitsordet bestäms av såväl kursprov som övriga kursprestationer. Slutvitsordet i ett ämne räknas ut som medeltal av kursvitsorden. Vid bedömning med siffror används skalan 4-10. De obligatoriska kurserna och riksomfattande fördjupade kurser bedöms med siffror. Övriga fördjupade kurser kan bedömas med siffror eller med en anteckning om slutförd och godkänd kurs (g) eller underkänd kurs (u). Vitsordet på avgångsbetyget i ett ämne fastställs som det aritmetiska medeltalet för de obligatoriska kurser och de i grunderna för läroplanen definierade riksomfattande fördjupade kurser som du slutfört. Vitsordet i skolans egna kurser (tillämpade kurser) räknas inte in i medeltalet men kan verka höjande på slutprestationen. De lärare som bedömt dig i ett ämne ansvarar för vitsordet i hela lärokursen.

Inom ett ämnes lärokurs kan en studerande ha underkända kurser enligt följande:

Avlagda kurser i ämnet	Högsta tillåtna antal underkända kurser
1-2 kurser	0
3-5 kurser	1
6-8 kurser	2
9 eller fler kurser	3

Lärokursen i ett läroämne skall innehålla alla den studerandes bedömda obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurser. Ingen kurs kan avlägsnas i efterhand.

Efter avslutad kurs för läraren in prestationerna i studieregistret och vid behov kan Du begära ett studie- boksutdrag av studiesekreteraren. Det är viktigt att studeranden själva följer upp att prestationerna är korrekt införda i registret, varför *vi rekommenderar att Du kontrollerar dina prestationer efter avslutad*

kurs. Detta är viktigt med tanke på en eventuell omtagning av underkänt vitsord eller höjning av godkänt vitsord.

Studierande har tillgång till det webbaserade programmet Wilma för att kontrollera sina studieprestationer. Användarnamn och lösenord fås från studiekansli.

Studieboksutdrag skickas inte automatiskt hem/till hemskolan, utan den studerande förväntas hämta det från studiekansliet (kombistuderandes godkända prestationer skickas automatiskt till studiekansli vid hemskolan).

FUSK

Att planera sitt arbete och hålla sig till sin planering är inte alltid så lätt. Märker du att tiden blir knapp skall du alltid diskutera med din lärare. Blir du fast för fusk, t.ex. kopiering av texter från nätet eller annan plagiering får du inget vitsord i kursen.

STUDIER VID ANDRA LÄROINRÄTTNINGAR

Studier som fullföljts vid annan läroinrättning kan godkännas som prestation som motsvarar en eller flera kurser i gymnasiet om de fyller kursfordringarna i gymnasiet. Lämna in intygen/betygen, av vilka skall framgå både timantal och kursinnehåll, till studiesekreteraren.

Tidigare gymnasiestudier räknas till godo om den studerande har varit 18 år fyllda då gymnasiestudierna inletts. Om den studerande varit yngre än 18 år då gymnasiestudierna inletts kan de tidigare prestationerna räknas till godo om den studerande haft minst ett års uppehåll i gymnasiestudierna.

UVEN

En stödförening för Vasa svenska aftonläroverk bildades under mitten av 1980-talet och godkändes som förening år 1987. Bland medlemmarna i föreningen finns både nuvarande och forna studerande och personal samt andra som vill vara med och stöda Aftonläroverkets verksamhet och studerande. Medlem i föreningen blir Du genom att betala en medlemsavgift. Närmare information om Uven fås av ordförande Thomas Nordström, tfn. 06-319 1500.

ORDNINGSREGLER FÖR VASA SVENSKA AFTONLÄROVERK

1. Ordningsreglernas uppgift är att trygga rättsskyddet för studerande, lärare och övrig personal samt att öka trivseln och skapa förutsättningar för att det dagliga arbetet ska kunna genomföras.
2. Studerande bör uppträda korrekt samt visa hänsyn mot alla som vistas i skolan. Mobbning, rasistiska handlingar och symboler är inte tillåtna.
3. Mobiltelefonerna hålls tysta och används inte lektionstid.
4. Skolans egendom bör hanteras med omsorg. Studerande är skyldig att ersätta skada som han avsiktligt orsakat skolans egendom.
5. Alla bör bevara skolområdet snyggt och trivsamt.
6. Rökning och snusning är inte tillåtet på skolans område. Gällande rökning och snusning hänvisas till gällande lag och förordning.
7. Studerande, lärare och övrig personal får ej uppträda under påverkan av alkohol eller narkotika på skolans område.
8. Politisk, etisk eller religiös propaganda får enbart förekomma som en integrerad del av undervisningen.
9. Studerande som inte följer skolans ordningsregler kan bestraffas enligt följande:
 - läraren uppmanar den studerande att uppträda korrekt
 - läraren utvisar den studerande från lektionen
 - studerande kallas in till diskussion med rektor eller övriga berörda. Till denna diskussion kan även vårdnadshavare inbjudas.
 - rektorn tilldelar den studerande en skriftlig varning
 - rektorn kan avstänga den studerande från gymnasiet för en viss tid. Svenska sektionen befäster detta beslut.

Vasa 27.04.2005

ATT BLI STUDENT FRÅN AFTIS

1. Du har gått den gamla mellanskolan, grundskolan eller Aftis grundstadium: Du måste då läsa hela gymnasiekursen enligt Aftis kursordning. Minimikursantalet är 44, vi rekommenderar fler kurser. Om du är under 18 år då du inleder dina studier, bör du ha minst 48 kurser (i dessa bör ingå gymnastik, hälsokunskap, bildkonst och musik).
2. Du har examen på institutnivå eller yrkesutbildning som omfattar 2,5 år: Du kan om du vill skriva studenten direkt utan en enda kurs. Vi rekommenderar ändå att du avlägger kurser i studentexamensämnen. Klarar du studentexamen får du studentbetyg och studentmössa men inget avgångsbetyg från gymnasiet. Du kan även få intyg över de kurser som du har avlagt.
3. Du har en tvåårig yrkesexamen: Du måste då ha slutfört två obligatoriska kurser i de ämnen du tänker skriva: modersmålet, finska, engelska, kort eller lång matematik eller real-prov.
4. Om Du har bedrivit yrkesstudier i två år kan du delta i studentexamen efter vissa tilläggsstudier som bestäms av Studentexamensnämnden.
5. Fr.o.m. våren 1996 kan Du dessutom avlägga studentexamen efter minst ett och ett halvt års studier på en 2,5-årig yrkesutbildning. Studentexamensbetyget får du efter att ha fått avgångsbetyget från yrkesinstitutet.
6. Du kan också avlägga studentprov i ett enskilt ämne. Du får då ingen studentmössa men ett betyg över godkänt prov.

STUDENTEXAMEN

Gymnasiestudierna avslutas med en studentexamen. Examen består av minst 4 prov. Studentskrivningarna kan delas upp i tre på varandra följande skrivningstillfällen. Fyra obligatoriska prov bör ingå i examen. ***Enbart provet i modersmål och litteratur är obligatoriskt för alla. De tre andra obligatoriska proven väljer examinandan av en grupp som består av provet i finska, provet i det främmande språket, provet i matematik och provet i realämnena.***

Du måste välja minst ett ämne på A-nivå. Utöver de obligatoriska proven får du delta i ett eller flera frivilliga prov. Den som vill **komplettera** sin examen med flera ämnen senare kan avlägga prov och få separat studentbetyg över dem. Ett **underkänt** prov får skrivas om två gånger under de tre närmaste provtillfällen. Ett **godkänt** prov får tas om en gång, utan tidsbegränsning.

Vart och ett av följande **realämnena** har sitt eget prov: evangelisk-luthersk religion, ortodox religion, livsåskådningskunskap, psykologi, filosofi, historia, samhällslära, fysik, kemi, biologi, geografi och hälsokunskap. Vid ett och samma examenstillfälle arrangeras två provdagar i realämnena. Under den första provdagen skrivs proven i psykologi, filosofi, historia, fysik och biologi, och under den andra provdagen proven i evangelisk-luthersk religion, ortodox religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi, geografi och hälsokunskap. Under en och samma dag är det möjligt att skriva prov i bara ett realämne. Det är endast möjligt att skriva ett obligatoriskt realprov, däremot kan man välja flera extra realprov.

En preliminär **bedömning** av dina studentprov görs av Din egen lärare men den slutliga bedömningen utförs av studentexamensnämndens censorer.

Vitsorden är laudatur (L), eximia cum laude approbatur (E), magna cum laude approbatur (M), cum laude approbatur (C), lubenter approbatur (B) och approbatur (A) samt improbatur (I).

Du kan få ett studentexamensbetyg även om Du blivit underkänd i ett obligatoriskt prov om Dina övriga prestationer **kompenserar** det underkända resultatet. De underkända prestationerna indelas i fyra klasser som betecknas I+, I, I-, I=. Vitsordet för varje godkänd prestation som hör till examen ger kompensationspoäng enligt följande: laudatur 7, eximia 6, magna 5, cum 4, lubenter 3 och approbatur 2. **Kompensationspoängen** adderas ihop varvid 12 poäng räcker till för att kompensera I+, 14 för I, 16 för I- och 18 för I=.

För att få ut Din studentexamen måste Du ha gymnasiets avgångsbetyg eller en yrkesexamen.

Studerande med läs- och skrivsvårigheter uppmanas kontakta en specialläkare för ett officiellt intyg över dyslexi med tanke på studentproven. Läs- och skrivsvårigheterna kan beaktas i bedömningen.

Du gör en skriftlig och bindande **anmälan** till studentskrivningarna. Till vårens studentskrivningar bör anmälan göras senast i mitten av november och till höstens skrivningar inom maj månad. Anmälan gör skriftligen på en särskild blankett vid Aftis.

LÄS- OCH SKRIVSVÅRIGHETER INFÖR STUDENTSKRIVNINGARNA

Utredning

Om en examinand har läs- och skrivsvårigheter och vill att detta beaktas i studentexamen bör han/hon skaffa en utredning över läs- och skrivsvårigheterna. Utredningen skall vara gjord på den blankett som nämnden fastställt och skall vara utfärdad innan examinanden anmäler sig till sitt första studentexamensprov. Blanketter för ändamålet finns på Studentexamensnämndens (SEN) webbsidor, www.ylioppilastutkinto.fi

Hur beaktas svårigheterna?

Läs- och skrivsvårigheterna graderas på en skala 0-4 (0=ingen störning, 4= svår störning). Läs- och skrivsvårigheter kan beaktas antingen genom **kompensation** eller genom **specialarrangemang**. En examinand kan genom kompensation i gränsfall få ett vitsord höjt i *ett* skrivningsämne. Om specialarrangemang beviljas beaktas svårigheterna i första hand genom dessa arrangemang och inte genom kompensation.

Specialarrangemang

En examinand med medelsvåra eller svåra (3-4) läs- och skrivsvårigheter kan anhålla om specialarrangemang vid studentproven. Specialarrangemangen kan t.ex. vara förlängd tid, inspelning med längre pauser vid hörförståelseprov, befrielse från renskrivning av modersmålsprovet, uppgifter skrivna med stora bokstäver och rätt att använda dator för renskrivning av svar.

Utlåtanden

Utlåtande över läs- och skrivsvårigheter ges av en speciallärare med erfarenhet av läs- och skrivsvårigheter i samarbete med rektor och lärare på skolan.

Utredning av läs- och skrivsvårigheter görs vid på **Vasa specialpedagogiska center**, Strandgatan 2, byggnad F, vån 7, tel. (06) 3247 313.

När lämnas intygen in?

Intyget över läs- och skrivsvårigheter och anhållan om specialarrangemang skall lämnas in i samband med första anmälan till studentexamen. Intyget sänds av skolan till studentexamensnämnden. Intygen skall alltså skaffas i god tid, lämpligen redan under första eller andra studieåret i gymnasiet. Specialarrangemang kan sökas även under pågående examen, om behovet konstateras efter det att examen inletts.

Redan innan läkarutlåtandet skaffas måste den studerande tillsammans med rektor, lärare och andra eventuella specialister tänka igenom vilka specialarrangemang som kan komma att behövas. Den studerande skall om så behövs beredas möjlighet att öva med specialarrangemang redan under gymnasietiden.

Om du har frågor om studentexamen, kontakta kansli.

Provdagarna hösten 2014

Hörförståelseprov

- mån 8.9.** **främmande språk, lång lärokurs**
engelska kl. 8.30
tyska kl. 11.00
franska kl.13.00
ryska /spanska kl. 15.00
- tis 9.9.** **det andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs**
finska, A- och B-nivå kl. 8.30
- ons 10.9.** **främmande språk, kort lärokurs**
tyska kl. 8.30
franska kl. 11.00
spanska kl. 13.00
engelska kl. 14.00
ryska/italienska kl. 15.00

Skriftliga prov kl. 9.00-15.00

- fre 12.9.** modersmålet, svenska, textkompetens
- mån 15.9.** religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi,
geografi, hälsokunskap
- ons 17.9.** främmande språk, lång lärokurs
- fre 19.9.** det andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs
- mån 22.9.** modersmålet, svenska, essäprov
provet i svenska som andraspråk
- ons 24.9.** matematik, lång och kort lärokurs
- fre 26.9.** psykologi, filosofi, historia, fysik, biologi
- mån 29.9.** främmande språk, kort lärokurs

Exakta tider och ytterligare information får du från skolan.

Provdagarna våren 2015

Skriftliga prov

fre 5.2. modersmålet, textkompetens

Hörförståelseprov

mån.9.2. **andra inhemska språket**, lång och medellång lärokurs
finska, A- och B-nivå

tis 10.2. **främmande språk, lång lärokurs**
engelska kl. 8.30
tyska kl. 11.00
franska kl. 13.00
ryska/spanska kl. 15.00

ons 11.2. **främmande språk, kort lärokurs**
tyska kl. 8.30
franska kl. 11.00
spanska kl. 13.00
engelska kl. 14.00
ryska/italienska kl. 15.00

Skriftliga prov

mån 9.3. modersmålet, svenska och finska, essäprov

ons 11.3. psykologi, filosofi, historia, fysik, biologi

fre 13.3. främmande språk, lång lärokurs

mån 16.3. andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs

ons 18.3. matematik, lång och kort lärokurs

fre 20.3. religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi,
geografi, hälsokunskap

mån 23.3. främmande språk, kort lärokurs

Exakta tider och ytterligare information får du från skolan.

Mer info om studentexamensproven på <http://www.ylioppilastutkinto.fi>

ÄMNESDEL

Nedan presenteras endast de kurser som vi erbjuder.

MODERSMÅLET

Obligatoriska kurser 1-5

Fördjupade kurser 6F (möjlig att avlägga som privatelev)

Kurslitteratur i alla kurser:

Abrahamsson m.fl. Språkets värld. (Söderströms)

Mentzer-Ekholm m.fl. Bokskogen. (Söderströms)

Gayer & Grönholm: Knixar med skrivers. Skrivteknik för gymnasiet. (Söderströms)

1. En värld av texter

Kursen introducerar modersmål och litteratur som ett ämne där språk, kommunikation, litterära texter och saktexter bildar en helhet som placeras in i ett teoretiskt sammanhang.

- skillnader mellan tal- och skriftspråk och olika stilnivåer
- olika textgenrer och deras funktion i samhället
- reflektion kring det egna läsandet
- introduktion till de litterära genrernas historia med fokus på novellen och andra typer av kortprosa
- olika sätt att analysera skönlitterära texter
- grundprinciperna för materialbaserat skrivande
- grundprinciperna för gruppkommunikation

2. Epik och medietexter

Kursen fokuserar på hur man bygger upp texter av olika slag för att nå sina syften.

- retorikens grundprinciper som stöd för att disponera muntliga och skriftliga texter
- tidningstexter och andra medietexter
- bild- och filmanalys, källkritik
- analys av språkets strukturer
- romanen som litterär genre
- gränser mellan fakta och fiktion med dokumentärromanen och populärkulturen som utgångspunkt
- recensioner

3. Texter, kultur och identitet

Kursen tar upp frågor kring språklig och kulturell identitet ur ett finlandssvenskt perspektiv. Den egna litteraturen och dess förhållande till omvärlden diskuteras.

- det svenska språkets ursprung och nuläge i Finland
- tvåspråkighet, dialekter, slang och andra språksociologiska fenomen
- begreppet språkvård både ur ett samhälleligt perspektiv och med utgångspunkt i de studerandes egna texter

- analys av text-, sats- och ordstrukturer
- den finlandssvenska litteraturen och dess historia
- förberedda diskussioner, till exempel paneldebatter med anknytning till kursinnehållet

4. Moderna texter (Kurs 5/Gymnasieutbildning för unga)

Kursen innehåller litteraturanalyser och tar upp grundläggande textanalytiska termer.

- lyrikanalys: stil, struktur, reception
- produktion av reflekterande och analyserande texter
- 1900- och 2000-talets litteratur och litterära ismer
- litterära diskussioner inför publik

5. Textens makt (Kurs 6/Gymnasieutbildning för unga)

Kursen handlar om det maktbruk som kan ske genom språket.

- argumentationsanalys
- analys av medietexter och olika trender i texternas innehåll, språk, stil och utformning
- reklamanalys
- källkritik
- skillnader mellan kvinnligt och manligt språk
- äldre och nyare tendenslitteratur
- teori och praktik kring hur man för en muntlig debatt

6F. Texter i Norden (Kurs 4/Gymnasieutbildning för unga)

Kursen behandlar de nordiska språkens och den nordiska litteraturens historia, nordiska texter, texter på nordiska språk samt nordisk kultur. Inom litteraturundervisningen fokuseras dramatiken.

- de nordiska språkens gemensamma bakgrund
- skillnader och likheter mellan de nordiska språken
- samtalsstrategier som underlättar umgänget i Norden
- produktion av texter i anslutning till teman i de nordiska texter som behandlats
- skönlitterära författarskap och texter i den nordiska litteraturen
- dramatikanalys och teaterbesök
- läsning, dramatisering och gestaltning av texter

FINSKA, A-LÄROKURS

Obligatoriska kurser 1-6

1. Människans vardag och fritid

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 1-2, text+grammatikbok. (Schildts)

Kursinnehåll:

- familjen och hemmet
- alldagliga servicesituationer
- fritidsintressen
- matvanor och hälsa
- intressanta händelser
- verb böjning
- grundläggande objektsregler

2. Natur och miljö

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 1-2, text+grammatikbok. (Schildts)

Kursinnehåll:

- naturen och olika miljöer i Finland
- sevärdheter
- utdrag ur någon litterär rese- eller naturskildring
- nomenböjning
- subjektet
- unipersonella uttryck

3. Handel, teknik och kommunikation

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 3-4, text+grammatikbok. (Schildts)

Kursinnehåll:

- trafik och trafikregler
- kommunikationsmedel
- vardagsteknik
- konsumtionsvanor
- particip
- participkonstruktion

4. Samhället och massmedia

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 3-4, text+grammatikbok. (Schildts)

Kursinnehåll:

- Finlands samhällsskick
- nyhetsreportage och aktualitetsprogram
- dagstidningar

- infinitiver
- finalkonstruktion
- temporalkonstruktion

5. Utbildning, yrkes- och näringsliv

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 5. (Schildts)

Kursinnehåll:

- utbildningsmöjligheter
- framtidsplaner
- yrkesliv
- Finlands näringsliv
- objektet
- adverbial

6. Finsk kultur och litteratur

Kurslitteratur: Saarukka m.fl. Kasvotusten 6. (Schildts)

Kursinnehåll:

- kulturområden och konstarter
- kända författare och konstnärer
- noveller och utdrag ur finsk litteratur
- filmanalys
- attribut
- stil- och variationsfrågor

FINSKA, B-LÄROKURS

Kurslitteratur: Ev. material kan köpas av läraren. Mer information vid kursstarterna.
Läsåret 14-15 erbjuds endast kurserna 2 och 3,

Obligatoriska kurser 1-5

1. Vardagsfinska

I den första kursen skall de studerande lära sig förstå och använda finska i tal och skrift i alldagliga servicesituationer, t.ex. i butiker, telefon, banker, på posten och på resor, samt litet utförligare än i den grundläggande utbildningen berätta om sig själva och sin närmiljö samt skriva personliga meddelanden och små berättelser om den. I grammatiken repeteras och utvidgas finskans verblära i aktiv och passiv och i anslutning därtill de viktigaste objektsreglerna, pronomina och unipersonella uttrycken.

2. Människor, natur och sevärdheter i Finland

I denna kurs läser de studerande texter och lämpliga broschyrer om platser, sevärdheter och naturen på olika orter i Finland samt även utdrag ur någon lättare skönlitterär skildring om människorna och livet där. De skall lära sig att kort presentera sin hemort och berätta om iakttagelser och upplevelser på resor samt, till exempel med hjälp av annonser, guider och webbsidor på Internet,

söka reda på fakta, tidtabeller, evenemang med mera. I grammatiken repeteras kasus- och pluralbøjningen med särskild uppmärksamhet på finskans konsonant- och vokalväxlingar.

3. Utbildning, intressen och fritid

De studerande övar sig att samtala och berätta om sin skolgång, sin fritid och sina framtidsplaner. Via tryckta guider, webbsidor eller artiklar skall de bekanta sig närmare med någon utbildning och läsa, titta eller lyssna på reportage om fritidssysslor som intresserar dem. Under kursen skall de studerande göra en liten utredning eller presentation på finska om ett utbildningsområde eller en hobby. I grammatiken behandlas satsers huvuddelar (subjekt, objekt, predikat och predikativ) samt infinitiv I och III.

4. Affärs- och yrkesliv

I denna kurs skall de studerande öva sig att läsa och ta reda på fakta ur reklam och broschyrer samt läsa någon artikel om yrkesliv och lämpliga eller intressanta yrken. Konsumtionsvanor och arbetsvanor diskuteras med hänsyn även till människans hälsa och omgivningens förväntningar. Studerandena skall kunna svara på frågor om texternas innehåll och i enkla ord redogöra för det även på finska. I grammatiken behandlas finskans räkneord och användningen av dem i pris- och tidsuttryck, samt adjektiv och adverb.

5. Trafik, teknik och miljö

I den sista obligatoriska kursen skall de studerande läsa några lättare texter om trafik och fortskaffningsmedel, vanliga tekniska hjälpmedel samt exempel på bruksanvisningar. Deras förtjänster och nackdelar diskuteras både ur användnings- och miljösynvinkel. I texterna studeras även användningen av finskans particip och viktigaste nominaluttryck samt typexempel på hur finskans ordförråd är uppbyggt genom sammansättningar och avledningar. Vid kursens slut skall de studerande på finska kunna beskriva något färdmedel eller annat tekniskt hjälpmedel och sina erfarenheter av det.

ENGELSKA

Obligatoriska kurser: 1-6

Kurserna 1-7 kan vid behov avläggas som tentamenskontrakt, med beaktande av de regler som gäller tentamenskontrakt.

1. De unga och deras värld

Kurslitteratur: Elovaara m.fl. Profiles 1. (Söderströms)

- det dagliga livet, personligt umgänge och människorelationer, hälsa och trygghet
- familjärt och informellt språk
- ordförråd och grundstrukturer enligt de studerandes behov
- viktiga strategier vid muntlig kommunikation, förmåga att uttrycka åsikter
- kommunikativa övningar, diskussioner, uttalsövningar samt förberedande skrivövningar
- grammatik: frågesatser, frågepåhäng, tempus i aktiv form, ordföljd

2. Kommunikation och fritid

Kurslitteratur: Elovaara m.fl. Profiles 2. (Söderströms)

- fritid och intressen samt tjänster i samband med dem, med det lokala samhället i fokus, hälsa och trygghet samt informations- och mediekunskap
- muntliga förmågan övas mångsidigt och strukturerna befästs och utvidgas
- skriftliga färdigheten övas med hjälp av kommunikativa uppgifter
- strategier vid muntlig kommunikation, säkerhet att uttrycka sig
- bokprojekt
- grammatik: personliga, reflexiva och possessiva pronomen, genitiv, formellt subjekt, adjektiv och adverb, passiv

3. Studier och arbete

Kurslitteratur: Elovaara m.fl. Profiles 3. (Söderströms)

- studier och arbetsliv, aktivt medborgarskap och entreprenörskap
- studiestaden Vasa och dess näringsliv utgör referensram
- muntlig och skriftlig kommunikation som är typisk för arbets- och studieliv
- övningar i att förstå och använda språket i formella situationer
- grammatik: singularis och pluralis, artikelanvändning, indirekt anföring, indefinita pronomen.

4. Samhället och omvärlden

Kurslitteratur: Elovaara m.fl. Profiles 4. (Söderströms)

- muntlig språkfärdighet och textförståelse på en mera krävande nivå
- texter om samhället i Finland och i respektive främmande länder, aktivt medborgarskap och entreprenörskap
- olika strategier för läsförståelse
- textproduktion för olika ändamål
- bokprojekt
- grammatik: relativa satser och relativa pronomen, modala hjälpverb, måttsord

5. Kultur

Kurslitteratur: Ingen kursbok.

- kultur i bred bemärkelse
- kulturell identitet och kulturkännedom samt informations- och mediekunskap
- ett större arbete om ett självvalt ämne. (Djupare, personlig analys av ett kulturellt fenomen inom området för litteratur, bildkonst, film och musik.)
- bokanalys
- grammatik: artikelanvändning, räkneord, interpunktion samt frasverb

6. Vetenskap, ekonomi och teknik

Kurslitteratur: Ingen kursbok.

- förmåga att förstå krävande språkligt stoff
- teknologi och samhälle, olika vetenskapsgrenar, tekniska rön, olika former av kommunikation och näringslivet
- grammatik: användning av infinitiv och ing-form, satsmotsvarigheter, pluralisböjning av lånord och sammansatta ord

MATEMATIK, KORT

Obligatoriska kurser 1 – 6

Kurserna bedöms på basen av ett kursprov samt eventuella inlämningsuppgifter eller andra arbeten som ingår i kursen. Närmare information om bedömningen ges vid kursens början.

- I kurserna 1-3 används nya serien Sigma (Hassinen m.fl.) från Schildts & Söderström. I år används den gamla serien Kort matematik (Aalto m.fl.) i kurserna 4-6. (3.9.14)

1. Uttryck och ekvationer

- linjära samband och proportionalitet mellan storheter
- uppställning av ekvationer, grafisk och algebraisk lösning av ekvationer utifrån problem
- tolkning och prövning av lösningar
- polynomfunktioner av andra graden samt andragradsekvationer

2. Geometri

- figurers likformighet
- en rätvinklig triangels trigonometri
- Pythagoras sats
- area och volym hos figurer och kroppar
- bruk av geometriska metoder i koordinatsystemet

3. Matematiska modeller I

- tillämpning av linjära och exponentiella modeller
- potensekvationer
- lösning av exponentialekvationer med hjälp av logaritmer

4. Matematisk analys

- derivatan för en polynomfunktion
- analys av polynomfunktioners tecken och förlopp
- det största och minsta värdet för en polynomfunktion
- grafiska och numeriska metoder

5. Sannolikhet och statistik

- handskas med och tolka statistik
- användning av fickräknare och datorer i statistiska uppgifter
- sannolikhetslärans grunder

6. Matematiska modeller II

- linjära ekvationer med två variabler
- linjära ekvationssystem
- linjär optimering
- talföljder

MATEMATIK, LÅNG

Obligatoriska kurser 1-10

I bedömningen beaktas kursprov, aktivt deltagande samt övriga arbetsuppgifter som ingår i kursen i enlighet med vad som har överenskommit i kursens början.

1. Funktioner och ekvationer

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 1 - Funktioner och ekvationer. (Schildts)

- potensfunktioner
- potensekvationer
- rotuttryck och potenser med rationell exponent
- exponentialfunktioner

2. Polynomfunktioner

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 2 - Polynomfunktioner. (Schildts)

- produkten av polynom och kvadrerings- och konjugatreglerna
- polynomfunktioner
- polnomekvationer av andra graden och av högre grader
- undersökning av antalet rötter till andragradsekvationer
- faktorisering av polynom av andra graden
- lösning av polynomlikheter

3. Geometri

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 3 - Geometri (Schildts)

- likformighet hos figurer och kroppar
- sinus- och cosinussatserna
- geometrin för cirkeln, dess delar och räta linjer i anslutning till den
- beräkning av längder, vinklar, areor samt volymer i anslutning till figurer och kroppar

4. Analytisk geometri

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 4 - Analytisk geometri (Schildts)

- räta linjens, cirkelns och parabelns ekvationer
- ekvationer och olikheter med absoluta belopp
- lösning av ekvationssystem
- en punkts avstånd från en linje

5. Vektorer

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 5 - Vektorer (Schildts)

- vektorernas primära egenskaper
- addition och subtraktion med vektorer samt produkten av en skalär och en vektor
- skalära produkten av vektorer i koordinatsystemet
- räta linjer och plan i rymden

6. Sannolikhet och statistik

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 6 - Sannolikhet och statistik (Schildts)

- diskret och kontinuerlig statistisk fördelning
- fördelningens karakteristikor
- klassisk och statistisk sannolikhet
- kombinatorik
- reglerna för beräkning av sannolikheter
- diskret och kontinuerlig sannolikhetsfördelning
- väntevärde för diskret fördelning
- normalfördelning

7. Derivatan

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 7 - Derivatan (Schildts)

- rationella ekvationer och olikheter
- gränsvärden, kontinuitet och derivata
- derivering av polynomfunktioner och av produkter och kvoter av funktioner
- undersökning av polynomfunktioners förlopp och bestämning av funktionens gränsvärden

8. Rot- och logaritmfunktioner

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 8 - Rot- och logaritmfunktioner (Schildts)

- rotfunktioner och rotekvationer
- exponentialfunktioner och exponentialekvationer
- logaritmfunktioner och logaritmekvationer
- derivatan av sammansatta funktioner
- inversafunktioner
- derivatan av rot-, exponential- och logaritmfunktioner

9. Trigonometriska funktioner och talföljder

Kurslitteratur: Kontkanen m.fl. Ellips 9 - Trigonometriska funktioner och talföljder (Schildts)

- riktade vinklar och radianer
- trigonometriska funktioner och deras symmetriska och periodiska egenskaper
- trigonometriska ekvationer, derivatorna av trigonometriska funktioner
- talföljder och rekursiva talföljder
- aritmetiska talföljder och summor, geometriska talföljder och summor

10. Integralkalkyl

Kurslitteratur: Kurs 10: Kontkanen m.fl. Ellips 10 - Integralkalkyl (Schildts)

- primitiva funktioner
- primitiva funktioner till elementära funktioner
- integral
- beräkning av areor och volymer

HISTORIA

Obligatoriska kurser 1- 3

Fördjupade kurser 4- 6 (möjlig att avlägga som privatelev)

1. Den europeiska människan (kurs 2 i daggymnasiet)

Kurslitteratur: Gullberg & Lindholm. Labyrint 1. (Söderströms)

- Centrala delar av den europeiska kulturen
- Förändringar i världsbilden

2. Internationella relationer (kurs 3 i daggymnasiet)

Kurslitteratur: Gullberg & Lindholm. Labyrint 2. (Söderström)

- Internationell politik från och med slutet av 1800-talet till idag
- Krig och samarbete

3. Vändpunkter i Finlands historia (kurs 4 i daggymnasiet)

Kurslitteratur: Nyberg. Finlands historia: vändpunkter, utvecklingslinjer (Söderströms)

- Finlands historia från 1809 till idag
- Förändringsprocesser och utvecklingslinjer i Finlands historia

4F. Människan, miljön och kulturen (kurs 1 i daggymnasiet)

Kurslitteratur: Gullberg & Lindholm. Labyrint 1. (Söderströms)

- Världshistoria från förhistorisk tid till idag
- Växelverkan mellan människan och naturen

5F. Finland från förhistorien till autonomi

Kurslitteratur: Lindholm. Österland - Finland före 1809. (Schildts & Söderströms)

- Utvecklingslinjerna i Finlands historia före 1809
- Det finländska kulturarvet

6F. Kulturmöten

- Särdrag och nuläge i någon eller några kulturkretsar samt kulturell växelverkan.
- Kulturer utanför Europa

SAMHÄLLSLÄRA

Obligatoriska kurser 1
Fördjupade kurser 2-4

1. Samhällskunskap

Kurslitteratur: Enström, Hagman & Lindholm. Samhället .(Schildts & Söderströms)

- Politik och samhällssystem med tonvikt på det finländska samhället
- Samhällets grundstrukturer, makt och inflytande
- Medborgarnas rättigheter, skyldigheter samt påverkningsmöjligheter

2F. Ekonomisk kunskap

Kurslitteratur: Varstala. Arbeta och pengar. Ekonomi för gymnasiet. (Söderströms)

- Näringslivets verksamhetsprinciper
- Nationalekonomins grunder
- Internationell handel

3F. Medborgarens lagkunskap

Kurslitteratur: Linnaninmaa & Väisänen Lagkunskap för gymnasiet .(Söderströms)

- Finlands rättsordning
- Brott och straff
- Rättsförmåga och rättshandlingsförmåga

4F. Europeiskhet och Europeiska unionen

Kurslitteratur: Laitinen m.fl. Finlands väg till EU. (Söderströms)

- Europeiska unionens historia
- Europeiska unionens verksamhet och institutioner
- Påverkan och inflytande inom EU

EVANGELISK-LUTHERSK RELIGION

Obligatoriska kurser: 1
Fördjupade kurser: 2-5

1. Religionens natur och betydelse

Kurslitteratur: Hanki m.fl. Människan och det heliga (Söderströms)'

- Religionen som företeelse
- Religionens globala natur och religiösa föreställningar
- Bibelkunskap

2F. Kyrkan, kulturen och samhället

Kurslitteratur: Hanki m.fl. Kyrkan i tidens ström (Söderströms)

- Den kristna kyrkans uppkomst, dess kulturtradition och utveckling fram till idag

3F. Människans liv samt etik

Kurslitteratur: Hanki m.fl. Livets val (Söderströms)

- Etik och världsåskådning
- Kristen etik
- De centrala livsfrågorna

4F. Religionernas värld

Kurslitteratur: Creutz m.fl. Uttryck för tro (Söderströms)

- De stora världsreligionerna och övriga religioner i världen

5F. Vad tror finländaren på?

Kurslitteratur: Hanki, m.fl.: Tro i Finland. (Söderströms)

- Huvudlinjer i den finländska kyrkohistorien
- Den lutherska kyrkan och övriga kristna kyrkor i dagens Finland

LIVSÅSKÅDNINGSKUNSKAP

Obligatoriska kurser: 1

Fördjupade kurser: 2-5

Erbjuds som tentamenskontrakt på begäran till personer som inte tillhör något religionsamfund.

1. Ett gott liv

Under kursen reflekterar man över vad ett gott liv är, vilka element identiteten och ett individuellt liv består av och vilka möjligheter människan har att eftersträva ett gott liv.

2. Världsbilden

Under kursen diskuteras uppkomsten av en världsbild och skillnaderna mellan olika världsbilder.

3. Individen och samhället

Under kursen diskuteras individen, gemenskapen, samhället och växelverkan mellan människor.

F4. Det kulturella arvet och identiteten

Under kursen tar man utgångspunkt i det kulturella arvet och den kulturella mångfalden i världen och Finland.

F5. Olika sätt att förklara världen i livsåskådningstraditionen

Under kursen begrundas olika sätt att förklara världen enligt mytiska traditioner, religiösa traditioner och livsåskådningstraditioner.

FILOSOFI

Obligatoriska kurser: 1

Fördjupade kurser: 2-4

1. Introduktion i filosofiskt tänkande

Kurslitteratur: Klockars m.fl. Öppna frågor 1 - introduktion till filosofiskt tänkande. (Söderströms)

Kursen ger en grund i filosofiskt tänkande och presenterar filosofins delområden, bl.a.:

- vad är filosofi?
- förhållandet mellan ande och materia, frihet och tvång
- uppfattningar om kunskap och vetande
- förhållandet mellan individen och samhället, det goda och det rätta
- uppfattningar om skönhet, om ett gott liv och om lycka.

2F. Filosofisk etik

Kurslitteratur: Klockars m.fl. Öppna frågor 2 - etik. (Söderströms)

- tillämpande och normativ etik angående moralfrågor och metaetik
- grunden för olika moraliska värderingar och normer, moralens förhållande till rätt och religion, förnuftets och känslornas andel i moralisk övertygelse
- objektivitet och subjektivitet i moraliska värderingar och normer, fakta i etiska grundfrågor samt våra möjligheter att nå fram till etiska sanningar
- grunderna för den klassiska dygdetiken samt för konsekvens- och pliktetiken

3F. Kunskap och verklighet i filosofin

Kurslitteratur: Klockars m.fl. Öppna frågor 3 - kunskap och verklighet. (Söderströms)

- metafysikens centrala frågor och grundbegrepp, olika uppfattningar om metafysikens väsen samt verklighetens natur i ljuset av naturvetenskaplig, humanistisk och praktisk kunskap
- det sannas natur och sanningsteorierna
- kunskapens möjligheter och gränser, kunskapens berättigande
- att veta, förstå och tolka; skillnader och likheter mellan praktisk och vetenskaplig kunskap, naturvetenskaplig och humanistisk kunskap
- den vetenskapliga forskningens natur och metodiska grundbegrepp
- grunderna i argumentation och härledning

F4. Samhällsfilosofi

Kurslitteratur: Klockars m.fl. Öppna frågor 4 – samhällsfilosofi. (Söderströms)

Kursen omfattar filosofiska uppfattningar om samhällets uppbyggnad och funktion, t.ex.

- samhällelig rättvisa, individens rättigheter och skyldigheter, brott och straff
- det berättigade i samhällsordningen, makten och ägandet

- teorier om samhällsfördrag, anarkism och samhälleliga utopier
- politisk filosofi (ideologier)
- frågor som berör den moderna kulturen, t.ex. könsroller, identitet och mångkulturalism

BIOLOGI

Obligatoriska kurser: 1-2

Fördjupade kurser: 3-5

1. Organismernas värld

Kurslitteratur: Happonen m.fl. BIOS 1. Organismernas värld. (Söderströms)

- Biologin som vetenskap
- Biodiversitet – naturens mångfald
- Evolution – livets utveckling
- Ekologi

2. Cellen och ärftligheten

Kurslitteratur: BIOS 2. Cellen och ärftligheten. (Söderströms)

- Cellens som grundenhet för livet
- Cellernas energihushållning
- Reglering av cellfunktionerna
- Cellförökning
- Ärftlighetens grunder, populationsgenetik och syntetisk evolutionsteori

3F. Miljöekologi

Kurslitteratur: BIOS 3. Miljöekologi. (Söderströms)

- Ekologisk forskning
- Biodiversiteten och dess betydelse
- De ekologiska miljöproblemen
- Den finländska naturens ömtålighet
- En hållbar framtid

4F. Människans biologi

Kurslitteratur: BIOS 4. Människans biologi. (Söderströms)

- Särdragen hos människans celler och vävnader
- Organismens byggnad, funktion och betydelse
- Reglering av livsfunktionerna
- Människans förökning, livscykel och sociala natur
- Genotypens betydelse
- Organismens anpassningsförmåga och försvarsmekanismer

5F. Bioteknologi

Kurslitteratur: BIOS 5. Bioteknologi. (Söderströms)

- Cellens finstruktur och kommunikationen mellan cellerna
- Cellerna som proteintillverkare
- Genfunktionerna
- Genteknologin och dess möjligheter
- Mikroberna och deras betydelse
- Biotekniken i industrin
- Växt- och djurförädling
- Etik och lagstiftning inom gentekniken

GEOGRAFI

Obligatorisk kurs: 1

Fördjupade kurser: 2-4

1. Den blå planeten

Kurslitteratur: Zenit – den blå planeten (Otava). Finns också som e-bok.

- Begreppet geografi och geografin som naturvetenskap
- Geografiska forskningsmetoder
- Jordens planetariska karaktär
- Atmosfären och hydrosfären i rörelse
- Vädret och klimatet
- Jordklotets föränderliga ytformationer
- Jordklotets växtzoner

2F. En gemensam värld

Kurslitteratur: Zenit – en gemensam värld (Otava). Finns också som e-bok.

- Kulturgeografins väsen och uppgifter
- Befolkningen och bosättningen, naturtillgångar
- Primärproduktionen och miljön
- Industrin och energin
- Rörelser och växelverkan
- Den mänskliga verksamhetens regionala struktur
- Dirigering av utvecklingen och hållbar utveckling

3F. Riskernas värld

Kurslitteratur: Zenit – riskgeografi (Otava). Finns också som e-bok.

- Risker och riskfyllda områden i anslutning till naturföreteelser
- Miljörisker och riskfyllda områden i anslutning till dessa
- Mänskligens risker och riskfyllda områden; tekniska risker

4F. Regionstudier

Kurslitteratur: Zenit – regiongeografi (Otava). Finns också som e-bok.

- Kartografins grunder och geografiska källor
- Geografiska informationssystem
- En egen undersökning av ett område

KEMI

Obligatoriska kurser 1

Fördjupade kurser 2-6

1. Människans kemi och kemin i livsmiljön

Kurslitteratur: Kemi 1. Människans kemi och kemin i livsmiljön (Schildts)

- organiska ämnesgrupper som kolväten, organiska syreföreningar, organiska kväveföreningar samt deras egenskaper och tillämpningar
- bindningar i och polaritet hos organiska föreningar
- olika slags blandningar, substansmängder och halter
- organiska föreningars redox-reaktioner och reaktioner med protonöverföringar

2F. Kemins mikrovärld

Kurslitteratur: Kemi 2. Kemins mikrovärld. (Schildts)

- grundämnenas egenskaper och det periodiska systemet
- elektronhöljets strukturer och atomorbitaler
- bestämning av oxidationstal och föreningsformler
- kemisk bindning, bindningsenergi och kemiska ämnens egenskaper
- hybridisering av atomorbitaler och organiska föreningars bindnings- och rymdstrukturer
- isomeri

3F. Reaktioner och energi

Kurslitteratur: Kemi 3. Reaktioner och energi. (Schildts)

- symbolspråket för kemiska reaktioner
- organiska och oorganiska reaktionstyper, mekanismer och tillämpningar
- stökiometriska beräkningar och den allmänna gaslagen
- energiförändringar i kemiska reaktioner
- reaktionshastigheter och de faktorer som påverkar hastigheterna

4F. Metaller och material

Kurslitteratur: Kemi 4. Metaller och material. (Schildts)

- metallernas elektrokemiska spänningsserie, normalpotential, kemiska element och elektrolys
- redox-reaktioner
- metaller, icke-metaller och deras syre- och väteföreningar
- biopolymerer, syntetiska polymerer och kompositer.

5F. Reaktioner och jämvikt

Kurslitteratur: Kemi 5. Reaktioner och jämvikt. (Schildts)

- reaktionsjämvikt
- jämvikt mellan syror och baser, starka och svaga protolyter, buffertlösningar och deras betydelse
- löslighet och mättad lösning
- grafisk framställning av jämvikt

6F. Repetitionskurs

Erbjuds i samarbete med Vasa gymnasium.

FYSIK

Obligatorisk kurs 1

Fördjupade kurser 2 - 8

1. Fysiken som naturvetenskap

Kurslitteratur: Fysik 1 - Fysiken som naturvetenskap. (Schildts)

- fysikens betydelse under olika historiska tidsperioder samt i våra dagar
- materiens och universums grundstruktur och grundformerna för växelverkan
- energins bindning och frigörelse, speciellt strålning, i både naturliga och artificiella processer
- betydelsen av experiment och modeller då fysikaliska teorier byggs upp, mätningar,
- presentation av mätresultaten och uppskattning av deras tillförlitlighet
- kraft som orsak till att en rörelse förändras

2F. Värme

Kurslitteratur: Fysik 2 – Värme. (Schildts)

- gasers tillståndsförändringar och värmeutvidgning
- tryck, hydrostatiskt tryck
- uppvärmning och avkylning av kroppar, fasförändringar och värmeenergi
- mekanisk energi, arbete, effekt och verkningsgrad
- värmelärans huvudsatser, energi i slutna system, energikällor

3F. Vågrörelse

Kurslitteratur: Fysik 3 – Vågrörelse. (Schildts)

- harmoniska krafter och vibrationsrörelser
- vågrörelsens uppkomst och utbredning
- vågrörelsens interferens, diffraktion och polarisation
- reflexion, brytning och totalreflexion
- ljus, speglar och linser
- ljud, hälsoeffekter av buller och olika sätt att skydda sig mot kraftigt ljud

4F. Rörelselagarna

Kurslitteratur: Fysik 4 – Rörelselagarna. (Schildts)

- rörelsemodeller och Newtons lagar
- distans- och kontaktkrafter, speciellt krafter som motverkar rörelse, samt lyftkraft
- rörelsemängdens konstanter och impulsprincipen
- kinetisk och potentiell energi samt begreppet arbete, vibrationsrörelsens energi

5F. Rotation och gravitation

Kurslitteratur: Fysik 5 – Rotation och gravitation. (Schildts)

- kraftmoment och rotationsjämvikt
- modeller för rotationsrörelse, likformig och likformigt accelererad rotationsrörelse
- ekvationen för rotationsrörelse
- rörelsemängdsmomentets konstanter
- rotationsrörelsens energi
- cirkelrörelse och dess acceleration
- gravitation och rörelser som påverkas av gravitation
- kaströrelser och planeternas rörelser
- satelliter och deras användning

6F. Elektricitet

Kurslitteratur: Fysik 6 – Elektricitet. (Schildts)

- galvaniska element, elström i metalliska ledare
- mätning av ström och spänning
- Ohms lag
- Joules lag
- motstånd, koppling av motstånd och Kirchhoffs lagar
- Coulombs lag, homogena elfält och materia i elfält
- kondensatorer, kopplingar och energi
- elström i halvledare, till exempel i dioder

7F. Elektromagnetism

Kurslitteratur: Fysik 7 – Elektromagnetism. (Schildts)

- magnetisk kraft, magnetfält och materia i magnetfält
- laddade partiklar i homogena el- och magnetfält
- induktionslagen och Lenz lag
- induktionsfenomen: virvelströmmar, generatorer och självinduktion
- energitransport med hjälp av elström
- mätning av effektiv spänning och ström samt bestämning av impedansens frekvensberoende
- svängningskretsar och antenner, elektromagnetisk kommunikation
- elsäkerhet

8F. Materia och strålning

Kurslitteratur: Fysik 8 – Materia och strålning. (Schildts)

- elektromagnetisk strålning

- röntgenstrålning
- svarta kroppars strålning
- den fotoelektriska effekten
- strålningens partikelkaraktär och partiklars vågkaraktär
- atommodeller med Bohrs atommodell som exempel
- kvantfenomen, linjespektrum, atomens energitillstånd och energinivådiagram
- atomkärnans byggnad
- radioaktivitet och strålsäkerhet
- ekvivalensen mellan massa och energi
- kärnreaktioner och kärnenergi
- materiens minsta beståndsdelar och klassificeringen av dem

PSYKOLOGI

Fördjupade kurser: 1-5

1F. Psykisk aktivitet, lärande och interaktion

Kurslitteratur: Vilkkö-Riihelä & Laine. Människans psyke 1. Psykologins grunder. (Söderströms)

- Psykologin som vetenskap: tillämpningsområden och forskningsmetoder
- Riktningar inom psykologin
- Inlärningspsykologi
- Socialpsykologins grunder

2F. Människans psykiska utveckling

Kurslitteratur: Vilkkö-Riihelä & Laine. Människans psyke 2. Utvecklingspsykologi. (Söderströms)

- Människans livscykel
- Utvecklingspsykologiska teorier
- Den sociala interaktionens och kulturens betydelse för den psykiska utvecklingen

3F. Grunderna för människans informationsbehandling

Kurslitteratur: Laine & Vilkkö-Riihelä. Människans psyke 3. Människan och kunskapen. (Söderströms)

- Kognitiva processer: uppmärksamhet, perception, minne, glömska, sömn och dröm
- Den neurala regleringen av kognitiva funktioner
- Störningar i den kognitiva verksamheten
- forskning i och tillämpning av kognitiv psykologi och neuropsykologi

4F. Motivation, känslor och intelligent aktivitet

Kurslitteratur: Laine & Vilkkö-Riihelä: Människans psyke 4. Känslor, motiv och tänkande (Söderströms)

- Motivation på olika nivåer: organiska, psykologiska och sociala motiv

- Motivationsteorier
- Känslors uppkomst, uttrycksformer och betydelse
- Tänkande och språk

5F. Personligheten och den mentala hälsan

Kurslitteratur: Laine & Vilkkö-Riihelä: Människans psyke 5. Personlighet och psykisk hälsa. (Söderströms)

- Definition och undersökning av personligheten
- Personlighetsteorier och personlighetsforskning
- Psykisk hälsa, upprätthållande av den psykiska hälsan
- Psykiska störningar
- Psykoterapi och medicinering vid behandling av psykiska problem

HÄLSOKUNSKAP

Fördjupade kurser: 1-3

1F. Hälsokunskapens grunder

Kurslitteratur: Kurs 1-2: Kannas m.fl. Hälsokunskap för Gymnasiet 1-2 (Schildts)

- faktorer som inverkar på hälsan och arbetsförmågan samt på säkerheten: näring, sömn, vila och belastning, hälsofrämjande motion, mental hälsa, socialt stöd, välbefinnande i arbetet, arbets säkerhet, säkerheten hemma och på fritiden, omgivningens hälsa
- sexuell hälsa, parförhållande, familj och det sociala arvet från tidigare generationer
- folksjukdomarna och de vanligaste smittsamma sjukdomarna, risk- och skyddsfaktorer som gäller dem och olika sätt att påverka dem
- egenvård av sjukdomar och blesyrer, första hjälpen och att skaffa hjälp
- hälsoskillnader i världen, faktorer som åstadkommer och minskar hälsoskillnader
- metoder att söka fram fakta om hälsa samt kritisk tolkning av information, reklam och marknadsföring som angår hälsan
- hälsovårds- och välfärdstjänster, medborgaraktivitet i folkhälsoarbetet

2F. Hälsa och vardagsliv

Kurs 3: Kannas m.fl. Hälsokunskap för Gymnasiet 3 (Schildts)

- självkänedom, att bli vuxen, betydelsen av socialt stöd i familj och närmiljö
- förberedelse för föräldraskap och familjeliv
- livsglädje, att uppehålla mental hälsa och få motivation, att möta kriser och depression
- matens betydelse för hälsan, kulturen och samhället samt viktkontroll, hälsotion och ätstörningar
- fysisk och psykisk trygghet, kommunikation utan våld
- sexuell hälsa
- kännedom om företeelser som förklarar hälsoproblem och som sammanhänger med kulturella, psykologiska och samhällsliga faktorer och tolkningar av dessa, exempelvis en upplevelse av att livet är meningsfullt, kroppsuppfattning/kroppslighet, välbefinnande och nutida beroenden

- tobak, alkohol och droger ur individens, omgivningens och samhällets synvinkel samt ur global synvinkel

3F. Hälsa och forskning

Kurslitteratur: Kannas m.fl. Hälsokunskap för Gymnasiet 3 (Schildts)

- metoder för att främja hälsa och för att känna igen och förebygga sjukdomar under olika tider
- undersökning av hälsobeteende och upplevd hälsa: mätning av den fysiska och psykiska arbets- och prestationsförmågan samt ergonomiska mätningar, välmåga i arbetet och de faktorer som påverkar det
- praxis inom hälsovård och välfärdsservice, kundens och patientens rättigheter
- förmåga att kritiskt ta del av och bedöma forskningsresultat och de föreställningar om
- hälsa som medierna förmedlar, medikalisering
- bedömning och uppföljning av hur levnadsvanorna påverkar hälsan, praktiska undersökningar

STUDERANDE SOM INLETT SINA GYMNASIESTUDIER FÖRE 18 ÅR FYLLDA

OBS! De följande kurserna i gymnastik, musik och bildkonst berör endast studerande som inlett sina gymnasiestudier före de fyllt 18 år. Dessa studerande bör förutom de 44 kurser som krävs för avgångsbetyg från Aftonläroverket även avlägga en kurs i gymnastik, minst en kurs i hälsokunskap samt två kurser i bildkonst eller musik eller en kurs av vardera ämnet.

GYMNASTIK

1. En konditionskurs

- träning av den fysiska konditionen, muskelvård och avslappning
- bollspel inomhus och utomhus, klubbspel och racketspel
- gymnastik och dans i olika former
- simning och livräddning i vatten
- orientering och motion i naturen
- vinteridrott
- friidrott

MUSIK

1. Musiken och jag

- de studerande skall finna sitt eget sätt att verka på musikens område
- reflektion över musikens betydelse för människan och växelverkan människor emellan
- möjligheter att göra och tolka musik, att lyssna på musik
- musikaliska grundbegrepp och hörselvård

2. Ett flerstämmigt Finland

- den finländska musiken och den kulturella identiteten
- olika musikkulturer i Finland och även deras subkulturer
- den europeiska konstmusikens inflytande på den finländska musikkulturen
- populärmusik, konstmusik och folkmusik

1. Jag, bilden och kulturen

- konstens väsen: konsten ur individens och samhällets synvinkel samt olika konstuppfattningar
- bildens makt och bilder av makten i kulturen
- konsten som tolk för kulturen: finländsk, nordisk och europeisk kultur samt utomeuropeiska kulturer
- det egna konstnärliga uttrycket: att rita och måla, att arbeta tredimensionellt, att använda digitala bilder
- olika medel för att bygga upp en bild: komposition, färger, rörelse, rum och tid
- bildtolkning och bildanalys visuellt och verbalt, introduktion i olika sätt att analysera
- konst, t.ex. formalistisk, semiotisk, ikonografisk och receptionsanalytisk tolkning

2. Miljö, plats och rum

- rummet som begrepp: att erfara rummet som en psykisk, fysisk och social plats
- grundbegreppen inom arkitektur och formgivning: skala, rörelse, rum, proportionssystem, struktur, färg, form och material
- landskap, byggnader, föremål och konstverk som materiella, andliga och estetiska
- yttringar av respektive tids kulturhistoria
- arkitektur och formgivning ur miljöns och näringslivets synvinklar
- modeller, reliefer, miniatyrer och experiment med olika material

